

Posudek diplomové práce

Pikler pedagogika raného věku

Dana Noack

FFUK, Praha 2011

Diplomandka si zvolila ke zpracování velmi náročné téma. Má ambici představit v psychologické práci pedagogický přístup u nás neznámé maďarské lékařky Emmy Piklerové a současně zjistit, jak němečtí rodiče (absolventi příslušných kurzů Pikler pedagogiky) využívají tyto principy v praxi a jak nahlízejí na výchovu.

V prvních třech kapitolách rozebírá D. Noack poznatky o socializaci a výchově v rodině, rovněž pojednává novorozenecké, kojenecké a batolecí období. V další části seznamuje s osobností a pedagogickým dílem Emmy Piklerové. Tyto dva velké oddíly (tedy první tři kapitoly a čtvrtá) však nejsou provázané. Zatímco v prvních třech kapitolách nepadne jméno Pikler ani jednou, diplomandka nenabízí žádné myšlenkové propojení a případné kritické začlenění díla Piklerové do širšího kontextu, tak ve čtvrté kapitole seznamuje s životem a dílem Emmy Piklerové opět bez většího kritického zhodnocení a začlenění. Je ponecháno na čtenáři, aby toto propojení provedl sám a podle svého. Osobně jsem si tedy uzavřel, že Emma Pikler představuje linii poučených laiků, jejichž praktický přínos může být nezanedbatelný, ale z hlediska rozvoje disciplíny psychologie bývá nepodstatný. Zkoumání přínosu těchto autorů vyžaduje mnohem sofistikovanější přístup. Podle mého názoru význam Piklerové historický a lokální (přes několik institutů v několika zemích mimo Maďarsko). Jestli se mýlím, tak diplomová práce mě o tom nepřesvědčila. Autorka v této části práce prokázala, že dokáže pracovat s odbornou literaturou.

V empirické části získala D. Noack 18 dotazníků od 17 středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných žen (+od jednoho muže), které absolvovaly kurz Pikler pedagogiky. Vzhledem k tomu, že návratnost dotazníků byla cca 15 %, jednalo se patrně vysoce motivované rodiče z motivovaných rodičů. Tito rodiče odpovídali na řadu rozumných otázek, jen mi není jasné, co mám dělat s výsledky. Vzdělaní rodiče, kteří se o výchovu zajímají, absolvovali kurz pedagogiky Piklerové a hodnotí, jak využívají principy v praxi a rovněž provádějí srovnání vlastních přístupů s přístupy ostatních rodičů. Jediný zdroj informací jsou výpovědi rodičů. Výpovědní hodnoty by výsledky nabyly teprve při porovnávání s výsledky jiných rodičů (např. podobně vzdělaných a podobně vysoce motivovaných), kteří neabsolvovali žádné školení. Jsem přesvědčený, že i v populaci rodičů, kteří neabsolvovali kurz Pikler pedagogiky bychom dokázali najít takové, kteří by odpovídali podobně (s výjimkou specifických otázek na Pikler pedagogiku). Souvislost výsledků práce s Pikler pedagogikou je zatím podle mého soudu nulová.

Diplomandka odkazuje na kvalitativní přístup, zdůvodňuje jeho použití, nicméně ani metodologická korektnost nemůže zakrýt věcnou nejasnost. Zajímalo by mě, jak souvisí fakt, že Pikler pedagogika je v Česku neznámý směr (str. 88) s použitím kvalitativní metodologie.

Věřím, že D. Noack vysvětlí při obhajobě, čím psychologicky relevantním oslovuje E. Pikler v roce 2011 odborné chápání výchovné praxe.

Závěr: V jednotlivých dílčích aspektech prokázala diplomandka, že zvládla práci s literaturou, metodologii výzkumu i empirické postupy. Jen vážně celková soudržnost jednotlivých částí diplomového úkolu. Vzhledem k těmto okolnostem pokládám předloženou diplomovou práci způsobilou k obhajobě a navrhuji hodnocení dobře.

PhDr. Václav Mertin

14.1.2012